

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Fransk (valgfag) Læseplan

2019

Indhold

1 Om læseplanens funktion	3
<hr/>	
2 Læseplanens opbygning	4
<hr/>	
3 Fagets formål og identitet	5
3.1 Fagets identitet	5
3.2 Fagets syn på sprog og kultur	6
<hr/>	
4 Fagets kompetenceområder og kompetencemål	7
4.1 Mundtlig kommunikation	8
4.2 Skriftlig kommunikation	8
4.3 Kultur og samfund	9
<hr/>	
5 Udviklingen i indholdet i undervisningen	11
5.1 Mundtlig kommunikation	11
5.2 Skriftlig kommunikation	14
5.3 Kultur og samfund	16
<hr/>	
6 Tværgående emner og problemstillinger	19
<hr/>	
7 Tværgående temaer	20
7.1 It og medier	20
7.2 Innovation og entreprenørskab	21

1 Om læseplanens funktion

Læseplanen beskriver grundlaget for undervisningen i faget. Læseplanen fortolker forholdet mellem skolens formål, lovens centrale bestemmelser om undervisningens tilrettelæggelse og de fagspecifikke bestemmelser i Fælles Mål.

Fagformålet beskriver, hvordan faget bidrager til at opfylde folkeskolens formål, og angiver den overordnede retning for tilrettelæggelsen af undervisning i faget. Fagformålet og de underliggende kompetencemål samt færdigheds- og vidensområder er således den overordnede ramme for lærerens overvejelser om tilrettelæggelse af undervisningen, herunder overvejelser vedrørende valg af undervisningens indhold. Læseplanen udfolder de bindende kompetencemål samt færdigheds- og vidensområderne i Fælles Mål, hvor det faglige indhold konkretiseres.

Læseplanen uddyber kompetencemålene og beskriver det indhold og den progression, der skal knytte sig til kompetencemålene med henblik på at give en ramme for lærernes valg af indhold. Læseplanen beskriver de bindende færdigheds- og vidensområder, der ligger under fagets kompetencemål på de enkelte trinforløb. Færdigheds- og vidensområderne angiver i overskriftsform afgørende faglige elementer i arbejdet henimod at indfri kompetencemålene som udgangspunkt for bestræbelsen på at opfylde fagformålet, og skal danne udgangspunkt for tilrettelæggelsen af undervisningen.

2 Læseplanens opbygning

Læseplanen for fransk som valgfag er opbygget på følgende måde:

Kapitel 3 beskriver fagets formål og identitet, samt hvordan faget relaterer sig til folkeskolens formål.

Kapitel 4 beskriver fagets kompetenceområder og kompetencemål. Kapitlet beskriver kompetenceområdernes indbyrdes sammenhæng.

Kapitel 5 beskriver færdigheds- og vidensområderne for forløbet. Beskrivelserne tager udgangspunkt i det kompetencemål, der er for valgfaget.

Kapitel 6 beskriver fagets rolle i tværgående emner og problemstillinger, dog undtaget sproglig udvikling.

Kapitel 7 beskriver, hvordan faget kan bidrage til arbejdet med folkeskolens tværgående temaer, dog undtaget sproglig udvikling.

3 Fagets formål og identitet

Fagets formål

Eleverne skal i faget fransk udvikle kompetencer til at kommunikere på fransk både mundtligt og skriftligt, så de kan anvende fransk nationalt og globalt i deres aktuelle og fremtidige liv. Eleverne skal samtidig udvikle deres sproglige bevidsthed om fransk sprog og om fremmedsprogsindlæring samt styrke deres kulturelle og interkulturelle forståelse gennem kulturmøder.

Stk. 2. Gennem oplevelse, fordybelse og aktiv medvirken skal elevernes lyst til at bruge sproget personligt og i samspil med andre fremmes. Eleverne skal herved få tillid til egne evner og lyst til at beskæftige sig med fransk sprog og kulturer til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3. Faget fransk skal give eleverne grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i fransktalende lande og derved styrke deres internationale og interkulturelle forståelse.

Det overordnede formål med faget fransk er, at eleverne skal lære at kommunikere på fransk samt udvikle deres interkulturelle forståelse. Undervisningen arbejder med at bygge bro mellem mennesker og fællesskaber med respekt for mangfoldighed og forskellighed. Sprogfaget fransk åbner op for nye og større horisonter i en globaliseret, multikulturel verden og har på denne måde en almendannende funktion.

Undervisningen skal give eleverne lyst til og mod på at bruge sproget i forskellige situationer, og den skal tilrettelægges, så eleverne gennem aktiv deltagelse opnår tillid til egne sproglige evner.

Fagets formål bidrager til folkeskolens overordnede formål ved at arbejde med og give eleverne forståelse for egne og andres kulturer. Igennem dette arbejde fremmes elevernes alsidige udvikling, ligesom deres omverdensforståelse nuanceres, og på denne måde er faget med til at kvalificere elevernes deltagelse og medansvar i et demokratisk samfund. Faget bidrager desuden med at forberede eleverne til videre uddannelse.

3.1 Fagets identitet

Fransk er et humanistisk fag, der har fokus på sprog og kulturer gennem arbejdet med et alsidigt mundtligt og skriftligt indhold. Selve sproget er omdrejningspunktet i faget. Sprog anvendes til kommunikation; produktivt både mundtligt og skriftligt til at kommunikere med nogen om noget og receptivt, når eleverne læser eller lytter til tekster på fransk. Det særlige for sprogfaget er, at der igennem mødet med et nyt sprog åbnes op for, at eleverne gør sig nye erfaringer, tilegner sig ny viden og opnår nye perspektiver og dermed kvalificerer deres forståelse af sprog og verden. Faget har fokus på ét bestemt fremmedsprog, men det er ofte relevant at inddrage andre sprog, kulturer og tekster for derigennem at få en dybere forståelse.

Fagets læringsforståelse er, at man lærer ved at konstruere ny viden og udvikle nye færdigheder i de rammer, undervisningen giver. Valg af metoder og arbejdsformer skal tilpasses efter elevgruppen samt undervisningens indhold og læringsmål. Alle elever ved og kan noget om sprog, kultur og tekster i forvejen, når de starter på et nyt sprogfag, og denne viden fra modersmål, andetsprog, medier, fortællinger og personlige erfaringer bør bringes i spil, ved at eleverne gætter sig til, leger med og udforsker faget. Det betyder, at eleverne skal være aktive og møde variation i undervisningen. Det er på den måde, de efterhånden udvikler mere komplekse færdigheder og indsigter.

Kulturelt er Danmark og Frankrig forbundne gennem europæisk historie. Faget fransk åbner op for en stor del af verdenen, da sproget tales og anvendes af mennesker i mange lande. Fransk, dansk og engelsk sprog har en stor fællesmængde, når det gælder ordforråd. Sprogens beslægtethed gør det muligt at gætte sig til betydningen af mange ord og udtryk, hvilket hurtigt åbner op for aktiv brug af sproget gennem leg, opgaver og kreativ udforskning.

3.2 Fagets syn på sprog og kultur

Faget bygger på et kommunikativt funktionelt sprogsyn. Kommunikativt, da sprog er et redskab for både mundtlig og skriftlig kommunikation. Funktionelt, fordi sprog altid har en funktion i mellemmenneskelige relationer. Faget arbejder derfor med sprog i forskellige situationer med forskellige emner og forskellige personer, hvor eleverne lærer at vælge de sproglige former, der kan anvendes i adskillige kommunikationskontekster. Igennem denne aktive brug af det franske sprog lærer eleverne at gøre sig forståelige både mundtligt og skriftligt.

Faget bygger på et dynamisk kultursyn, hvilket betyder, at kulturer betragtes som noget, der udvikles og ændres hele tiden gennem menneskers forhandling og fortolkning. Kulturer opstår i mødet mellem mennesker, og kulturer er dermed ikke noget, man har, men noget man gør. I sådanne møder bliver kulturer fortolkede og genfortolkede af både grupper og enkeltpersoner. En person er medlem af mange forskellige kulturelle fællesskaber fx i familien, i skolen, blandt venner, i sportsklubben osv., og disse kulturelle fællesskaber kan ofte gå på tværs af nationale grænser. Det er derfor ikke hensigtsmæssigt at tale om en fælles fransksproget kultur. Interkulturel forståelse betyder i den sammenhæng, at eleverne kan indgå i møder med andre med åbenhed og nysgerrighed og anvende deres erfaringer og forståelse til at udtrykke sig og agere i gensidig respekt.

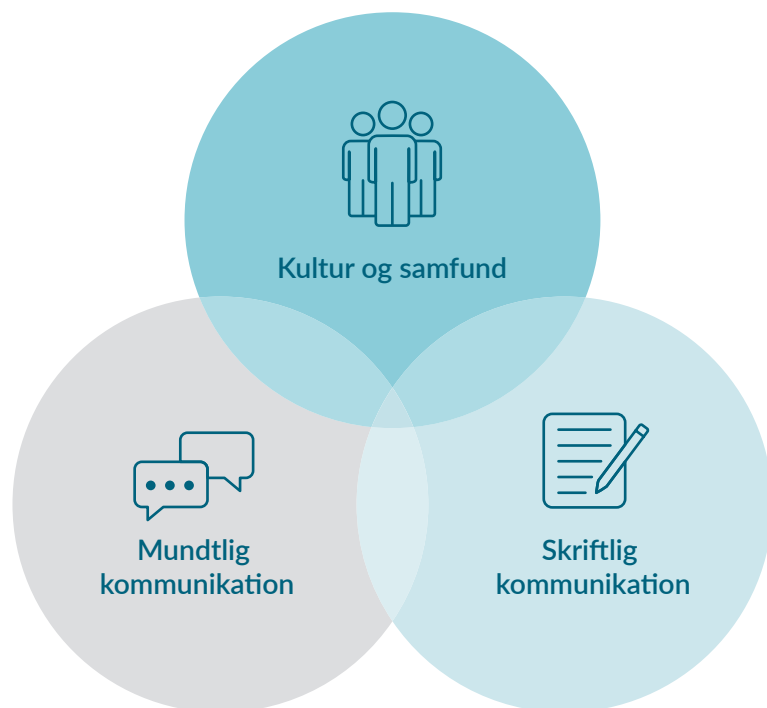
Det kommunikative sprogsyn og det dynamiske kultursyn interagerer, da kommunikation altid foregår i en kulturel og samfundsmæssig kontekst. Igennem arbejdet med kommunikation i forskellige kulturelle kontekster udvikler eleverne deres sprog til at være stadigt mere forståeligt og sammenhængende.

4 Fagets kompetenceområder og kompetencemål

Fremmedsprogsundervisningen skal udvikle elevernes kommunikationskompetence på målsproget samt udvikle deres interkulturelle forståelse, så de kan kommunikere hensigtsmæssigt med mennesker fra andre kulturelle grupper.

Sprog er mundtlig og skriftlig kommunikation, og kommunikation foregår altid i en kulturel og samfundsmæssig kontekst. På denne baggrund har faget tre sammenhængende kompetenceområder, der interagerer med hinanden og påvirker hinanden i et tæt samspil:

Figur 1: De tre kompetenceområder for fransk

De tre kompetenceområder udgør en faglig sammenhæng og er indbyrdes afhængige ift. at fremme elevens alsidige udvikling, herunder fagligt, personligt, kulturelt og socialt. Undervisningen kan med fordel integrere de tre områder, men der kan også arbejdes mere intensivt med fokus på et af områderne.

4.1 Mundtlig kommunikation

Mundtlig kommunikation har fokus på, at eleven kan forstå og producere mundtligt sprog i forskellige sammenhænge. Af den grund står udvikling af ordforrådet centralt, da det er med til at stilladsere kommunikationen og muliggøre aktiv anvendelse af sproget.

Kompetenceområdet har derudover fokus på, at eleverne indgår i fællesskaber ved at kunne kommunikere med forskellige mennesker i forskellige situationer om forskellige emner.

Kompetencemålet for mundtlig kommunikation:

Eleven kan kommunikere på fransk mundtligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Kompetenceområdet mundtlig kommunikation og kompetencemålet knyttet hertil rummer en progression, hvor eleverne i begyndelsen arbejder med at blive i stand til at deltage i korte, enkle dialoger og samtaler på fransk. Der vil være tale om enkelt sprog og sprogbrug både i forhold til ordforråd og sætningsstruktur, men også i forhold til de mest almindelige talehandlinger i en enkelt struktur som fx spørgsmål og svar. Her kan der med fordel bruges nære emner. Med nære emner menes der, at elever kan lytte og tale om konkrete og kendte ting fra deres hverdag, og at de lytter og taler i en kommunikativ situation, som de er fortrolige med. Der er fokus på, at eleverne er aktive sprogbrugere, og at de har mod til at bruge sproget i kommunikation med andre.

Efter 9. klassesetrin kan eleverne deltage i lidt længere samtaler og også selvstændigt præsentere et afgrænset emneområde. Sproget er mere sammenhængende og komplekst både i forhold til talehandlinger, ordforråd og sætningsstrukturer. Med sammenhængende sprog menes, at der fx anvendes sætningsforbindere. Emnerne er stadig kendte, men indholdet bliver mere komplekst og retter elevens blik hen imod en større verden. Der er stadig fokus på, at eleverne tør bruge sproget, også selvom det ikke altid er korrekt, og at de kan bruge sprog, der passer til den konkrete kommunikationssituation. I undervisningen kan der leges med sprog og tekster, så eleverne opbygger deres sproglige selvtillid og tør bruge sproget fransk. Fejl er ikke et problem, men er et udtryk for, at eleven i et samspil med de andre elever er i gang med at lære. Elever kan her gives mulighed for at lære fransk på baggrund af de sprog, som de kender til fra deres familie- og hverdagsliv samt engelsk og dansk som skolesprog. En voksende sproglig indsigt vil give eleverne indsigt i og viden om, hvordan de opbygger og anvender et mere flydende, varieret og forståeligt sprog i mange forskellige kommunikationskontekster.

4.2 Skriftlig kommunikation

Skriftlig kommunikation har fokus på, at eleven kan forstå og producere skriftligt sprog i adskillige sammenhænge og gradvis arbejde hen mod øget sproglig kompleksitet og korrekthed. Eleven kan læse og skrive forskellige typer tekster og kan desuden opbygge strategier til udvikling af skriftsproget. Gennem arbejdet med skriftlig kommunikation får eleverne desuden indsigt i sprog, sprogbrug og sproglæring i aktiviteter som at formulere tekster i forskellige kontekster, fx skrive en sms til en kammerat eller skrive en invitation til en familiefest.

Arbejdet med skriftsprog understøtter arbejdet med det mundtlige sprog og omvendt. I flere sammenhænge er der overlapning mellem mundtligt og skriftligt sprog i fx multimodale tekster.

Ligesom for mundtlig kommunikation har kompetenceområdet skriftlig kommunikation fokus på, at eleverne er sprogligt aktive, og at de har mod til at bruge sproget og indgå i skriftlig interaktion med andre mennesker.

Kompetencemålet for skriftlig kommunikation:

Eleven kan kommunikere på fransk skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Kompetenceområdet skriftlig kommunikation og kompetencemålet knyttet hertil rummer en progression, hvor eleverne i begyndelsen arbejder med at blive i stand til at kunne læse og skrive med et enkelt kommunikativt formål for øje. Eleverne kan forstå og anvende et enkelt ordforråd med transparente ord og gættestrategier samt enkle sætningsstrukturer, og de kan overskue og konstruere en simpel tekststruktur. Med nære emner menes der, at eleverne kan læse og skrive om konkrete hverdagsemner i forskellige kommunikative situationer. Også skriftligt er eleverne aktive som sprogbrugere og har mod til at læse og skrive.

Efter 9. klassetrin kan eleverne både læse og skrive lidt længere tekster i flere teksttyper, hvor de forstår sammenhængen mellem teksttyper, formål og sproglige former. Sproget bliver med tiden mere sammenhængende og komplekst både på tekst-, sætnings- og ordniveau. Med sammenhængende sprog menes, at der fx anvendes sætningsforbindere. Elevernes sproglige aktivitet er central med fokus på hverdagsemner, der tager afsæt i elevernes interesseområder, mens indholdet og genrebrugen langsomt bliver mere kompleks og varieret. Det er vigtigt, at skriftlighed opleves og forstås som kommunikation, og at eleverne opbygger og bevarer glæden ved og modet til både at læse og skrive på fransk.

4.3 Kultur og samfund

Kultur og samfund danner den overordnede ramme, som al sprog anvendes i. Her er der fokus på, at eleverne bliver i stand til at bruge sproget i forskellige sammenhænge med skiftende formål alt efter kommunikationssituation. Kompetenceområdet indbefatter også såvel analog som digital adgang til den store del af verden, der benytter fransk.

Eleverne udvikler forståelse for og gør sig erfaringer med, hvad kultur og samfund er, og hvordan kulturelle og samfundsmæssige praksisser kan genkendes og forstås. Der kan arbejdes med at opnå faktisk og kulturel viden om kulturelle grupper indenfor og på tværs af nationer, så eleverne kan sammenligne deres egen kultur med fransksprogede kulturer. Men eleverne skal også udvikle forståelse for, at kultur og samfund er mere end viden, og at der også er tale om følelser og holdninger, der munder ud i konkrete talehandlinger i mødet med andre. Eleverne opnår kompetence i både at forstå og handle hensigtsmæssigt og selvstændigt som deltagere i forskellige kulturelle fællesskaber og i kulturmøder både mundtligt og skriftligt.

Kompetencemålet for kultur og samfund:

Eleven kan agere som en del af et fransktalende fællesskab.

Kompetenceområdet kultur og samfund og kompetencemålet knyttet hertil rummer en progression, hvor eleverne i begyndelsen udvikler forståelse for, at der både er ligheder og forskelle på børns hverdagsliv alt efter deres samfundsmæssige og kulturelle kontekst. Denne forståelse er vigtig, således at stereotype opfattelser undgås eller udfordres. Mange elever vil netop bære stereotype billeder og opfattelser af fransktalende børns hverdagsliv med sig ind i undervisningen, fordi det er den viden, de har haft mulighed for at tilegne sig. I arbejdet med sproget og kulturen kan eleverne få mulighed for at få andre input end de traditionelle, såsom at Frankrigs nationale symboler som fx Eiffeltårnet og Triumfbuen. Eleverne kan på den måde møde en kulturel mangfoldighed, som repræsenterer fransksprogede børns hverdagsliv, og gennem disse kulturelle indtryk få mulighed for at se sig selv som en del af en fransksproget verden. Eleverne kan arbejde med og inddrage kendte emner fra deres egen hverdag, så de på denne baggrund har et godt grundlag for at kunne sammenligne sig selv med andre børn i mere eller mindre lignende livssituationer.

Efter 9. klassetrin vil eleverne have opnået kompetence til at møde mennesker i tale og på skrift på en hensigtsmæssig måde, hvor de er i stand til at agere hensigtsmæssigt, hvilket betyder, at de kan begå sig i sprog- og kulturmøder i hverdagssituationer. Emnerne kan være abstrakte og fx involvere elevernes holdninger og forståelser. Eleverne anvender deres viden om centrale kulturelle, sociale og historiske forhold i fransktalende områder samt deres viden om kommunikation i forskellige kontekster. Der er fokus på aktiviteter, hvor eleverne arbejder med analoge og digitale tekster, som er med til at udvikle deres møde og deres interaktion med andre mennesker samt være med til at øge elevernes kritiske bevidsthed. Igennem dette møde samt gennem arbejde med emner, der er fælles for unge i forskellige sproglige og kulturelle fællesskaber i en fransksproget kontekst, udvikler eleverne nye forståelser både af dem selv og andre.

5 Udviklingen i indholdet i undervisningen

Kapitlet beskriver de færdigheds- og vidensområder, som udgør det indhold, der leder frem mod kompetencemålene i hvert kompetenceområde.

5.1 Mundtlig kommunikation

Kompetencemålet for mundtlig kommunikation er:

Eleven kan kommunikere på fransk mundtligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Når det gælder sproglig udvikling, er der ikke tale om en lineær og forudsigelig proces, men derimod om en meget individuelt præget proces, hvad angår sproglig indsigt og tilegneshastighed. Det er derfor vigtigt at tage hensyn til den enkelte elevs sproglige viden og sprogkendskab generelt og herigennem søge at støtte og motivere eleverne til at lære fransk.

Eleverne kan starte med at kommunikere på fransk vha. ord og chunks (flerordsfraser), hvor de i fx dialoger både fortæller om og lytter til andres fremstilling af emner relateret til deres eget liv og deres hverdag. Det kan fx være familien, hverdagslivet, fritidsinteresser, højtider og traditioner. At sproget er enkelt og forståeligt, betyder i begyndelsen, at det er muligt at få kommunikationen til at lykkes ved både at forstå andre og selv at gøre sig forståelig, fx ved at anvende chunks. Disse giver mulighed for, at eleverne tilegner sig et ordforråd, som de hurtigt kan anvende i små dialoger uden et specifikt fokus på den korrekte sproglige formulering.

Fra at kunne kommunikere på et enkelt sprog udvikles sproget med tiden til at være mere sammenhængende, og indholdet udvides til at være hverdagsemner, der placeres i forskellige kommunikationssituationer. Der er fokus på at forstå og gøre sig forståelig, men sproget er præget af længere og mere komplekse fraser. Hverdagsemner bør tage afsæt i elevernes eget livsperspektiv, men det er væsentligt at inddrage fransktalende elevers perspektiver i en frankofon sammenhæng, fx ved at arbejde med forløb som 'at rejse og lære andre mennesker at kende', 'film og musik', 'sport og bevægelse' eller 'demokrati'.

Kompetenceområdet mundtlig kommunikation omfatter flg. fire færdigheds- og vidensområder, der interagerer med hinanden i et tæt samspil:

- Lytning
- Samtale
- Præsentation
- Sprogligt fokus.

Lytning

Lyttefærdigheden er en væsentlig del af mundtlig kommunikation. Der kan tages udgangspunkt i elevernes forforståelse og baggrundsviden fra alle de andre sprog, de kender. Eleverne lærer at gætte ord i en kendt kontekst vha. sproglig opmærksomhed på fx transparente ord, hvor fransk, engelsk og dansk har en stor fælles mængde ord. Anvendelse af gestik og mimik kan med inddrages ved lytteøvelser, hvor arbejdet med forskelle og ligheder mellem udtale bør fylde meget i undervisningen, fx gennem inddragelse af autentiske sange, videoer og korte film.

Lyttefærdigheden udvikles gennem aktiv lytning til det franske sprog i forskellige kommunikationssituationer ift. forskelligartede tekster, emner og situationer. Der kan arbejdes ud fra elevernes forforståelse ift. sprog, kultur og tekst, og det primære mål er at forstå hovedindholdet, men også at kunne lytte efter detaljer samt at forstå budskaber og holdninger relateret til hverdagslivet. Undervisningen tilrettelægges, så den giver eleverne mulighed for og plads til at gætte kvalificeret med afsæt i konteksten, der kan bestå fx af billeder, tekster og film.

Undervisningen leder hen imod, at eleverne ved slutningen af forløbet kan lytte til og forstå både hovedbudskab samt detaljer i forskellige talte tekster i forskellige kontekster, der knytter sig til elevernes hverdag. Lyd- og billedmedier omfatter kendte emner med en stigende sproglig sværhedsgrad, talehastighed og mere komplekst ordforråd.

Eleverne kan arbejde med udvikling af lytteforståelse gennem fx:

- Fransk som klasserumssprog
- Autentiske sange, videoer og film
- Dramatiseringer af tekster/situationer
- Interview om forskellige emner i forskellige situationer med inddragelse af digitale redskaber.

Samtale

Samtale består i at kunne lytte til og besvare spørgsmål om nære emner på fransk. Samtalefærdigheden udvikles gennem interaktion med andre elever og læreren i klasserummet. Inddragelse, sammenligning og anvendelse af ord og vendinger fra engelsk og andre sprog, eleverne har kendskab til, kan indgå i undervisningen for at give eleverne mod på og lyst til at kommunikere på fransk om nære og kendte emner. Undervisningen tilrettelægges, så der skabes forskelligartede og meningsfulde kommunikationssituationer, bl.a. gennem sange, lege og spil, hvor eleverne kan bruge sproget aktivt i korte dialoger med fx spørgsmål og svar. Som en væsentlig støtte i produktionen af fransk, kan der fx arbejdes med chunks, som er flerordsfraser, der imiteres og som derfor straks kan anvendes i kommunikation, fx *Je m'appelle x, J'ai xx ans, J'aime danser, merci beaucoup, Ça va?*

Samtale udvikler sig i retning mod at mestre og have mod på at kommunikere i stadig mere komplekse kommunikationssituationer med forskellige personer, emner og situationer. Dette indebærer, at eleverne kan give udtryk for forskelligartede budskaber og meninger og evt. er i stand til at inddrage kommunikationsstrategier som fx at omskrive eller bede modtageren om hjælp. Der kan arbejdes ud fra elevernes forforståelse ift. sprog, kultur og tekst, ligesom chunks stadig med fordel kan inddrages og anvendes som et stilladserende redskab ift. udvikling af samtalefærdigheden.

Undervisningen leder hen imod, at eleverne ved forløbets slutning kan deltage aktivt i enkle samtaler i forskellige kommunikationskontekster, hvor de kan udveksle synspunkter, give udtryk for egne meninger og forstå samtalepartnerens budskab.

Eleverne kan arbejde med udvikling af deres samtalefærdighed gennem fx:

- Fransk som klasserumssprog
- Aktiv brug af sproget i dialoger med forskellige personer, emner og situationer og gerne via digitale platforme som fx eTwinning
- Aktiv brug af sproget i forskelligartede interviewsituationer
- Rollespil/dramatisering af forskellige tekster og billeder.

Præsentation

Med udgangspunkt i elevens verden og dagligdag kan der i begynderundervisningen arbejdes med enkle præsentationer af fx eleven selv, familie, hobbyer og madvaner i et enkelt sprog. Chunks kan spille en hovedrolle i undervisningen, idet de sammen med transparente ord, arbejdet med semantiske felter og ordbogsopslag kan støtte og kvalificere præsentationen. Eleverne opnår færdighed i at præsentere enkle emner ved at arbejde med at anvende tekst, ord, billeder, video m.m. til at støtte hukommelsen samt eksperimentere med digitale og analoge præsentationsformer.

I forløbet kan undervisningen inddrage forskellige former for forberedte præsentationer, hvor eleverne arbejder med at strukturere og gennemføre en præsentation i et enkelt sprog med et dertilhørende ordforråd. Undervisningen lægger op til, at eleverne anvender fransk til varierede præsentationsformer, fx fortællinger eller oplæg. Undervisningen leder hen imod, at eleverne bliver i stand til at udtrykke meninger og synspunkter om emner af såvel personlig som mere almen interesse, hvor de bevidst udvælger strategier og ordforråd, der matcher de emner, de præsenterer for klassen.

Eleverne kan arbejde med udvikling af præsentationer gennem fx:

- Udformning og afholdelse af forskellige præsentationer
- Synliggørelse af og arbejde med chunks, der kan anvendes i præsentationer
- Ordbogstræning vha. analoge og digitale ordbøger
- Feedback på andres præsentationer og anvendelse af feedback til forbedring af egen præsentation.

Sprogligt fokus

Sammenligning, inddragelse og anvendelse af dansk, engelsk og elevers kendskab til andre sprog kan være en væsentlig faktor, når det gælder det sproglige fokus i begynderundervisningen. Igennem sammenligning af dansk og fransk udtale kan der udvikles en bevidsthed om ligheder og forskelle, når det gælder udtale og intonation. I undervisningen kan man arbejde med at bruge tid på at efterligne den franske udtale og arbejde med at gøre sig forståelig i enkle sætninger. Her kan imitation af chunks i form af hyppigt anvendte fraser spille en betydningsfuld rolle, idet de muliggør forståelig kommunikation, både når det gælder udtale og produktion af enkle sætninger. Generelt kan der trækkes på elevernes samlede sproglige ressourcer i arbejdet med at udvikle bevidsthed om det franske sprogs struktur, i begyndelsen især den enkle sætningsopbygning.

Undervisningen tilrettelægges, så det primære fokus er, at eleverne er i stand til at formulere klare og forståelige budskaber i et enkelt sprog. Dette sprog udvikler sig langsomt hen mod at blive kendetegnet af længere ytringer, hvor eleverne kender til og anvender centrale sprogbrugsregler som fx kongruens og verbaltider som le présent, le passé composé og le futur proche. Der er tale om et gradvist mere sammenhængende sprog igennem anvendelse af konjunktioner (forbinderord) og gambitter. Samtidig arbejdes der med indsigt i sætningsopbygningen på fransk, og der er løbende nedslag på at forbedre udtalen. Eleverne kan arbejde med en række ord og udtryk, som er vigtige for at kunne

udtrykke sig mundtlig på fransk, så de får sproget til at hænge sammen og en samtale til at fungere.

Eleverne kan arbejde med udvikling af sprogligt fokus gennem fx:

- Aktiv brug af sproget i mundtlig kommunikation vha. analoge og digitale medier
- Løbende nedslag på sætningsopbygningen i en meningsfyldt kontekst
- Løbende nedslag på og analyse af sproglige strukturer i de anvendte chunks
- Løbende opmærksomhed rettet mod udtaleregler.

5.2 Skriftlig kommunikation

Kompetencemålet for skriftlig kommunikation er:

Eleven kan kommunikere på fransk skriftligt i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Eleverne kan starte med at skrive på fransk gennem enkle sætninger og udtryk, hvor de skriver om emner relateret til deres eget liv og deres hverdag, fx familien, hverdagslivet, fritidsinteresser eller højtider og traditioner. Skriftsproget er enkelt, og det primære mål er, at det er muligt at få andre til at forstå den skrevne tekst, hvor eleven fx anvender chunks fra det mundtlige kompetenceområde. Disse giver mulighed for, at eleverne hurtigt kan skrive små tekster, som de kan formidle uden et specifikt fokus på den korrekte sproglige formulering.

Når det gælder den skriftsproglige udvikling, er der tale om en meget individuel præget proces, hvad angår sproglig indsigt og tilegnelseshastighed. Det er derfor vigtigt at tage hensyn til den enkelte elevs sproglige viden og forsøge at motivere eleverne med inddragelse af elevernes individuelle skriftsproglige formåen.

Senere i forløbet kan der arbejdes videre med udviklingen af elevernes skriftlige kommunikationsfærdighed. Fra at kunne kommunikere på et enkelt skriftsprog udvikles sproget til at være mere sammenhængende. Emnerne kan fortsat tage afsæt i elevernes eget livsperspektiv. Det kan være væsentligt at inddrage andre elevers perspektiver i en frankofon sammenhæng, fx ved at arbejde med forløb som 'at rejse og lære andre mennesker at kende', 'film og musik', 'sport og bevægelse' eller 'demokrati'.

Kompetenceområdet skriftlig kommunikation omfatter følgende fire færdigheds- og vidensområder, der interagerer med hinanden i et tæt samspil:

- Læsning
- Skrivning
- Tekster og medier
- Sprogligt.

Læsning

Der kan i begyndelsen arbejdes med at læse og forstå hovedindhold af enkle udsagn og tekster om nære emner. Undervisningen kan tage afsæt i elevernes forforståelse ved hjælp af fx billeder, lyd og film. Derudover kan undervisningen også tage afsæt i brug af ord og udtryk, der går igen i fransk, dansk, engelsk og andre sprog, som eleverne har kendskab til, fx kendte ord og chunks og transparente ord, som de kender fra andre sprog.

I undervisningen kan der fx være fokus på den indholdsmæssige kontekst, som de enkelte tekster er forankret i, således at eleverne nemmere forstår hovedindholdet i små historier, tekster og fortællinger. Det er vigtigt, at eleverne har mod på at gætte ud fra kontekst til, hvad de læser, selvom de ikke forstår alt. Det er ligeså vigtigt, at eleverne har mod på at komme med nogle bud med afsæt i konteksten. I takt med at eleverne lærer mere sprog, vil eleverne kunne genkende og forstå flere ord og udtryk, hvorfor længden og kompleksiteten af læseteksterne skal stige i løbet af forløbet.

I slutningen af forløbet kan der arbejdes inden for en stadig bredere emnekreds, der kan omfatte personlige, kulturelle og samfundsmæssige emner. Læseteksterne kan omfatte kendte emner med en stigende sproglig sværhedsgrad og mere omfattende ordforråd, der udfordrer elevernes forståelse. Undervisningen leder hen imod, at eleverne kan læse efter hovedindhold og specifikke informationer i forskellige læsesituationer, læse forskellige teksttyper og anvende forskellige læseteknikker, hvor de fortsat kan anvende gætte-teknikker med afsæt i kontekst, billeder, lyd og film.

Eleverne kan arbejde med udvikling af deres læsefærdighed gennem fx:

- Forskellige teksttyper i både analog og digital form
- Hjælpe midler til at fremme læseforståelsen, fx analoge og digitale opslagsværker.

Skrivning

Undervisningen motiverer eleverne til at skrive enkle udsagn og tekster, der understøttes med billeder og lyd. Der kan fx arbejdes med brug af transparente eller let genkendelige ord for at understøtte elevernes skriftlige interaktion. Undervisningen har fokus på elevernes produktion af korte tekster til forskellige modtagere i og uden for skolens rum.

I undervisningen indgår skrivning med udgangspunkt i elevernes mundtlige færdigheder og i læsning. Eleverne kan lære at bruge det, de har lært mundtligt eller har læst i meningsfulde sammenhænge og anvende kommunikationsstrategier for at understøtte deres skriftlige produktion. Elevernes tekster bliver gennem forløbet længere og mere sammenhængende og de kan lære at skrive forskellige teksttyper inden for kendte emner. Undervisningen leder hen imod, at eleverne arbejder mod at producere skriftlige tekster, som har sammenhæng i indhold, form og fokus på afsender-modtagerforhold.

Eleverne kan arbejde med at udvikle deres skrivefærdigheder gennem fx:

- Genbrugelige strukturer, sætninger, chunks og idéer fra andre tekster i analog eller digital form
- Selvstændig brug af ordbog og ord- og sætningsopslag
- Selvstændig og hensigtsmæssig brug af stave- og grammatikkontrol.

Tekster og medier

Undervisningen fokuserer på at præsentere eleverne for teksttyper i forskellige digitale og analoge medier, ydermere kan eleverne også selv kommunikere via forskellige medier. Eleverne kan lære at anvende og inddrage digitale værktøjer, der kan understøtte deres forståelse af tekster og deres indhold, og som kan hjælpe dem, når de selv skal producere fransk sprog. Undervisningen leder hen imod, at eleverne med støtte fra læreren bliver i stand til at bruge digitale medier til enkel informationssøgning.

Der kan arbejdes med elevernes færdigheder i at slå ord op, lære at læse et ordbogsopslag og arbejde med forskellige teksttyper i forskellige medier og modaliteter. Det kan være væsentligt at inddrage og anvende digitale værktøjer i undervisningen, der kan understøtte elevernes forståelse af teksternes indhold samt produktion af både mundtlig og skriftlig fransk. Undervisningen leder hen imod, at eleven gradvist bliver mere selvstændig og kritisk i sin brug af medier og hjælpemidler i franskundervisningen.

Eleverne kan arbejde med udvikling af tekster og medier gennem fx:

- Anvendelse af digitale værktøjer til at understøtte produktionen af skriftligt fransk med henblik på modtager
- Analyse af multimodale tekster.

Sprogligt fokus

Det er vigtigt, at eleverne har lyst til at kommunikere skriftligt, og at de tør bruge skriftsproget.

Undervisningen fokuserer på, at eleverne arbejder med at lære at gengive og skrive særlige franske bogstaver og tegn og arbejder med stavning af enkle ord og udtryk, hvor lyd og skrift er identiske og andre, som er forskellige.

Undervisningen kan tilrettelægges, så eleverne arbejder med at anvende basale sprogbrugsregler i en funktionel sammenhæng.

Gennem meningsfuld brug af tekstarbejde i undervisningen kan eleverne senere i forløbet få en øget opmærksomhed på den sproglige form. De kan arbejde med ordstilling og den basale grammatik i forhold til kommunikationens funktionelle sammenhæng. Eleverne arbejder med at opbygge et stadig større og varieret ordforråd, anvende ordbøger, huske og automatisere ordforrådet, både ord og chunks, arbejde med ordforråd i bredden og dybden samt anvende centrale sprogbrugsregler i kontekst, så budskabet bliver forståeligt.

Eleverne kan arbejde med udvikling af skriftligt fokus gennem fx:

- Opmærksomhed på udvalgte – sætningsstrukturer i en meningsfuld kontekst
- Peerfeedback på udvalgte sproglige områder i egne skriftlige produktioner.

5.3 Kultur og samfund

Kompetencemålet for kultur og samfund er:

Eleven kan agere som en del af et fransktalende fællesskab.

Eleverne starter i 7. klasse med at få indsigt i fransk som sprog, i fransksprogede kulturer og om fransktalende mennesker rundt i verden og i Danmark. De arbejder med egne og andres forestillinger og italesætter stereotyper om hinandens kulturer, så de kan indgå hensigtsmæssigt i kulturmøder med mennesker fra andre kulturer gennem en nysgerrig, åben og respektfuld tilgang. Eleverne inddrager og anvender deres viden om fransk som sprog, fransksprogede kulturer og om fransktalende mennesker rundt omkring i verden, men indsætter denne i en større kontekst, hvor de arbejder med et begrundet fokus på ligheder og forskelle mellem eget liv og fransktalendes hverdagsliv. Der kan arbejdes med elevernes tilegnelse af mere kompleks viden gennem spørgsmål og dialog med lærer og evt. gæstelærere samt via digital eller reel kontakt med fransktalende personer. Eleverne videreudvikler hermed deres indsigt i sprogets og fagets kulturelle og sproglige mangfoldighed i den frankofone verden.

Kompetenceområdet kultur og samfund omfatter følgende tre færdigheds- og vidensområder, der interagerer med mundtlig og skriftlig kommunikation i et tæt samspil:

- Kulturforståelse
- Kulturmøder
- Fransk som adgang til verden.

Kulturforståelse

Undervisningen giver eleverne et indblik i faktuelle forhold i fransksprogede lande og områder i verden, herunder sprogets geografiske placering og udbredelse. Undervisningen giver eleverne indsigt i og viden om fransk som et verdenssprog. Begrebet 'frankofoni' kan introduceres og forklares som en fælles betegnelse for mennesker, der taler fransk.

Det kan handle om mennesker, der taler fransk som deres modersmål, anvender det i deres arbejdsliv, som skole- eller undervisningssprog eller et sprog, man vælger at bruge i sin hverdag. Undervisningen giver eleverne indsigt i menneskers liv og levevilkår i fransktalende lande og områder og inddrage eksempler på fransktalende menneskers hverdagsliv.

Undervisningen har fokus på at udvikle elevernes nysgerrighed, åbenhed og gensidige respekt ved at arbejde med ligheder og forskelle i forskellige fransktalende samfund, fx traditioner og højtider. Eleverne kan arbejde med at forestille sig andre jævnaldrendes hverdag gennem arbejde med eksempler på enkle, personlige historier og korte beretninger om hverdagsliv i den frankofone verden.

Undervisningen leder hen imod, at eleverne klædes på til at undgå stereotyper og misforståelser ved at få en nuanceret kulturforståelse præget af nysgerrighed, åbenhed og gensidig respekt.

Eleverne kan arbejde med udvikling af deres kulturforståelse gennem fx:

- Autentiske sange, videoer og film med et komplekst indhold
- Dramatiseringer af eller fortællinger om situationer i et flerkulturelt perspektiv
- Interview eller samtaler på fransk med fransktalende personer om forskellige hverdagssituationer.

Kulturmøder

I undervisningen indgår både et sprogligt og et kulturelt fokus. Eleverne lærer at kunne begå sig i kulturmøder med fransktalende mennesker. Eleverne kan fx gennem dialoger og rollespil lære at indlede, indgå i og afslutte korte samtaler. Eleverne kan også lære at anvende de forskellige gængse samtaleformer blandt jævnaldrende og i familien og høfligheds- og hilseudtryk, der anvendes i fx en fransk skole. Undervisningen kan have fokus på, at forskellige situationer kalder på forskellig sprogbrug og kende til diverse sprog handlinger fx i relation til høflighed eller i møde med andre.

Eleverne kan arbejde med udvikling af kulturmøder gennem fx:

- Rollespil og længere præsentationer om forskellige emner fra hverdagslivet
- Interaktion med andre elever, der lærer fransk som fremmedsprog gennem digitale platforme eller international kontakt.

Fransk som adgang til verden

Undervisningen fokuserer på, at eleverne udvikler forståelse for, at fransk har en funktion som et fælles kommunikationsmiddel, også for folk som ikke har fransk som modersmål.

Undervisningen kan fx give eleverne mulighed for at udvikle denne forståelse ved at de arbejder med dialoger og rollespil i klasserummet. Derudover kan undervisningen ligeledes give eleverne mulighed for at møde det franske sprog igennem medier, videoklip og musik, fransksprogede film, m.m.

Undervisningen fokuserer på, at eleverne får mulighed for at erfare og opleve, at fransk kan være en nøgle til kommunikation, der åbner op for en fransktalende verden og kulturer med nye perspektiver. Undervisningen kan tilrettelægges, så eleverne tør bruge fransk som indgang til ny viden og nye oplevelser og lærer at bruge fransk i møder med den fransktalende verden, fx gennem mundtlig og skriftlig kommunikation med jævnaldrende elever, der også lærer fransk som fremmedsprog. Det videre arbejde med udviklingen af elevernes mundtlige og skriftlige kommunikationsfærdigheder kan rette fokus på kultur møder uden for klasserummet, der kan handle om skolegang, uddannelse og ungdomsliv gennem inddragelse af fx musik og videoklip. Eleverne kan indgå i kommunikation i forskellige dialogformer med fransktalende personer og derigennem opleve, at fransk har en funktion som et fælles kommunikationssprog, også for folk om ikke har fransk som modersmål.

Eleverne kan arbejde med udvikling af fransk som adgang til verden fx:

- Ved at finde eksempler på franske ord og udtryk, kulturer eller produkter i deres hverdag
- Ved at aktivt erfare, at fransk giver adgang til verden, fx gennem mødet med fransk sprog i medier, videoklip og musik, fransksprogede film, blade og tidsskrifter, m.m.

6 Tværgående emner og problemstillinger

Folkeskolens forskellige fremmedsprogfag har centrale fællestræk og kan med fordel samarbejde og interagere med hinanden i en sproglig og kulturel tværfaglighed.

I den sproglige tværfaglighed kan der arbejdes med fx metasproglige forklaringer og sproglig opmærksomhed på både fællestræk og forskelligheder i sprogs opbygning og ords betydning, som er på spil i alle sprogfag, herunder også faget dansk. Fransk, dansk og engelsk har en stor fællesmængde, når det gælder ordforråd. Sprogenes beslægtethed gør det muligt at gætte sig til betydningen af nogle ord og udtryk, hvilket hurtigt åbner op for aktiv brug af sproget gennem leg, opgaver og kreativ udforskning.

I den kulturelle tværfaglighed kan der tages afsæt i både indholdsområder som fx samfundsforhold, kulturelle produkter, herunder musik og medier, og internationalt samarbejde. Der kan tages afsæt i elevgruppens viden om centrale kulturelle, sociale og historiske forhold i fransktalende og andre sproglige områder. Herudover er der fokus på elevernes viden om kommunikation i forskellige kontekster. Der kan være fokus på aktiviteter, som er med til at udvikle elevernes møde og interaktion med andre mennesker såvel inden for som uden for skolens rammer.

Faget fransk kan desuden indgå i en ekstern tværfaglighed med alle de andre fag i skolerækken, herunder fag fra det praktisk-musiske område, kulturfagene og fra naturvidenskaberne. Emner og indhold af kulturel, samfundsmæssig, international og global art kan ofte danne grundlag for et samarbejde med andre fag, som fx håndværk og design, madkundskab, billedkunst, musik, historie, geografi, biologi og teknologi.

Fagets kulturelle og samfundsmæssige side kan bidrage til elevernes fransklæring i sådanne tværfaglige forløb, fx med biologi i et udeskoleforløb. Den sproglige side kan bidrage ved, at elever kan lytte og læse til relevante tekster på fransk i et samarbejde med andre fag. Eleverne kan også producere og fremlægge på fransk i det omfang, det er muligt, og i sammenhænge hvor det giver mening.

7 Tværgående temaer

Alle fag skal have fokus på de tre tværgående temaer: sproglig udvikling, it og medier samt innovation og entreprenørskab. Sproglig udvikling indgår som en integreret del af sprogundervisningen og er derfor ikke beskrevet særskilt.

7.1 It og medier

Hensigtsmæssig anvendelse af it og medier kan bidrage til at fremme elevernes motivation. It og medier kan understøtte elevers læreprocesser og muliggøre samarbejde om fælles projekter og personlig kontakt med andre, der taler fransk. Brugen af it og medier i franskundervisningen kan åbne skolen for verden og lukke verden ind i skolen. Kvalificeret brug af it og medier kræver dog, at den enkelte lærer gør sig fag- og it-didaktiske overvejelser. Læreren må, med afsæt i undervisningens formål, udvælge de relevante digitale værktøjer, der understøtter elevers læreprocesser bedst. I fremmedsprogsundervisningen skal it og medier ses som et blandt flere værktøjer til at understøtte elevens sprogtiltagelse. Derudover lærer eleverne også sprog i en digital verden. Det er derfor vigtigt, at de lærer at udvælge og bruge de digitale ressourcer, de har til rådighed for at kommunikere effektivt både mundtligt og skriftligt, receptivt og produktivt.

It er dels et læremiddel, som støtter læringen af de faglige kompetencemål, men det er også en fælles opgave i skolen at hjælpe eleverne til at udvikle it-kompetencer generelt.

It- og mediekompetencer kan udskilles i fire elevpositioner, som i praksis vil have store overlap og sammenfald:

- Eleven som kritisk undersøger
- Eleven som analyserende modtager
- Eleven som ansvarlig deltager
- Eleven som målrettet og kreativ producent.

I slutningen af deres folkeskoleforløb skal eleverne lære at overføre de kompetencer, de har arbejdet med i andre fag til fransk. I franskundervisningen vil eleverne kunne bruge it og medier både receptivt og produktivt på forskellige niveauer og med støtte. Eleverne vil fx have brug for en støtte for at finde, sortere og udvælge information på en autentisk fransksproget hjemmeside. Når eleverne udtrykker deres mening om fx en kortfilm vil det i franskundervisningens sammenhæng kunne betragtes som en analyse og vurdering af produktionen, hvor de formulerer sig om budskaber og holdninger i filmen og deltager i en meningsudveksling med andre i klassen om et udvalgt emne.

7.2 Innovation og entreprenørskab

Innovation og entreprenørskab indeholder fire dimensioner:

- Handlingsdimensionen
- Kreativitetsdimensionen
- Omverdensforståelsesdimensionen
- Personlig indstilling.

Disse fire dimensioner er alle tydeligt til stede i franskundervisningen.

Det er i sig selv en meget kreativ og innovativ proces at lære et nyt sprog. At danne hypoteser om og turde afprøve det nye sprog i kommunikation er en forudsætning for at udvikle sproget. Men da der netop er tale om et sprog, man er i gang med at lære og dermed ikke behersker, er det forbundet med usikkerhed at turde kaste sig ud i at anvende sproget i forskellige kommunikationssituationer. Intersproget, dvs. et mellemsprog mellem elevernes eksisterende sproglige ressourcer og målsproget, er et sprog, der er under konstant udvikling, og dermed et sprog der af naturlige årsager netop ikke kan være korrekt. Det kræver mod at anvende et sprog, man ikke har 'styr på', og derfor er det vigtigt at skabe en klasserumskultur ud fra devisen om, at afvigelser er ganske naturlige, det kan ikke være anderledes, da man netop er i gang med at lære et nyt sprog.

Det vigtigste i en kommunikativ sprogundervisning er at være en aktiv sprogbruger, som indgår i et samarbejde med andre mennesker. At eksperimentere og lege med nye sproglige udtryk, at tænke i nye baner og andre kulturelle kontekster, at teste og afprøve, og at revidere sit fransk sprog på baggrund af en given feedback; dette er om noget innovativt. Ved at være en aktiv del af en sådan innovativ proces, udvikles og modnes eleven som person.

Fransk (valgfag) - Læseplan

2019

2. udgave

Design: BGRAPHIC

Denne publikation kan ikke bestilles.
Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.emu.dk

Børne- og Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

